

Kunnskap er fremtidens olje

Taler

Erna Solberg

Dato

1 januar 2014

Sted

Samsending NRK1 og TV2

Omstendigheter

Nyttårstale

1 Kjære alle sammen,

Etter ferien ser mange nå frem til å vende tilbake på jobb. Vi gleder oss til hva
det nye året vil bringe av muligheter og utfordringer. Noen har benyttet
5 anledningen til å sette seg nye og optimistiske mål.

Andre er mer usikre på fremtiden. For noen kan det å finne en jobb å gå til være
vanskelig nok. For enkelte som er i jobb, er det en kamp hver eneste dag for å
mestre hverdagen.

10 Jeg tenker på de som rammes av psykiske helseproblemer. Halvparten av oss blir
rammet i løpet av livet. Dette er en av våre store folkesykdommer.

De fleste av oss kjenner antagelig noen som er rammet. Men det er ikke sikkert
15 du vet hvem de er. Psykiske helseproblemer kan være vanskelig å snakke om.

Likevel er det mye vi kan gjøre. Oppfordringen på verdensdagen for psykisk
helse var: «Se hverandre - gjør en forskjell.» Det er god forebygging å gi andre
komplimenter. I tillegg er det jo veldig hyggelig!

20 Det er lett å tenke at vi trenger oss på hvis vi tar kontakt med noen som har det
vondt. Men det er ofte da de trenger oss aller mest.

Det kan være vanskelig å innse at man har behov for behandling. Da er det
25 viktig at vi hjelper de som trenger det til et behandlingstilbud.

Vi kan også ta ansvar for vår egen psykiske helse, og søke hjelp tidlig.

30 Det er mer vi kan gjøre. Vi som er voksne må ta tak i mobbing blant barn og unge. En ødelagt barndom kan sette dype spor. En god barndom varer hele livet.

I årene som kommer vil regjeringen arbeide for å styrke det psykiske
35 helsetilbudet. I dag er det ikke godt nok. Det må bli enklere å få hjelp. Barn og unges utfordringer må sees tidlig. Da unngår vi at små problemer får vokse seg store.

Heldigvis er det mulig å bli helt frisk. Mange vil da tilbake på jobb. Det er ikke
40 alltid så lett. Noen opplever at dører lukker seg når de har vært uten jobb en periode. De har fått et hull i CVen. Det skaper en dobbel belastning.

Jeg vil oppfordre arbeidsgivere til å ansette flere som har et hull i CVen. Det finnes mange kompetente og arbeidsvillige mennesker som lengter etter en ny
45 sjanse. De som har gjort det, kan fortelle at arbeidsmiljøet har blitt bedre.

Bedriften Stormberg har hele 25 prosent ansatte som tidligere har hatt vanskeligheter med å få jobb. Det er et eksempel til etterfølgelse.

50 Vi skal ha et arbeidsliv med plass til alle.

I høst besøkte jeg Lillehammer bilskadesenter. Bedriften jobber for å styrke de ansatte i lesing, skriving og IKT. Selv fortalte Mats Lien at da han tok fagbrev for 16 år siden, tok de aldri i en PC på skolen. I dag kan de ikke gjøre jobben sin
55 uten. Derfor er det avgjørende å løfte voksnes ferdigheter slik at de ikke faller utenfor.

Kravene til kunnskap øker. Da er det en utfordring at norske elever ikke lærer nok på skolen. Særlig gjelder det for fagene matematikk og naturfag.

60 Nesten hver fjerde 15-åring ligger på et kritisk lavt nivå i matematikk. Dette er alvorlig både for de elevene det gjelder, men også for samfunnet. Mange av dem klarer ikke å fullføre videregående skole. De risikerer å stå uten jobb.

65 Det er også alvorlig for vårt samfunn. Det er dyrt å produsere i Norge. Vi kan aldri bli billigst. Da må vi være smarte.

70 Derfor er regjeringen så opptatt av å skape det norske kunnskapssamfunnet. Det er kunnskap som er fremtidens olje for Norge.

Jeg har møtt elever som kom seg gjennom skolen takket være en engasjert lærer. Jeg har møtt elever som så gleden i matematikk og fremmedspråk fordi de møtte sin drømmelærer.

75

I april besøkte jeg studentene på lektorutdanningen i realfag i Trondheim. Der er det nesten like vanskelig å komme inn som på ingeniørstudiet. De fortalte meg at de ville bli lærer fordi de selv hadde blitt inspirert av en dyktig lærer.

80 Vi skal bygge videre på alt det gode i skolen.

Regjeringen vil satse massivt på å gjøre gode lærere i skolen enda bedre. Flere elever må få møte sin drømmelærer.

85 Du som er lærer skal vite at du gjør Norges kanskje viktigste jobb. Mange unge menneskers fremtid ligger i dine hender.

Vi som er foreldre har også et stort ansvar. Det viktigste er å snakke med barna om hvor viktig skolen er.

90

Vi må forvente innsats fra barna våre. Det kan være kjedelig å løse regneoppgaver for en liten kropp som helst vil leke. Da er det ikke noe som betyr mer enn en mamma eller en pappa som forteller hvor stolte de er av barnet sitt, når leksene endelig er fullført.

95

Vi leier 6-åringene våre til skolen på første skoledag. En dag skal de slippe den hånden, og gå selv. Da trenger de all den kunnskapen skolen kan gi dem.

100 Utdanning er det viktigste våpen hvis vi vil oppnå forandring i verden, sa Nelson Mandela. Han har helt rett. Utdanning har også vært med på å forandre Norge

105 Tidlig på 1800-tallet kjempet våre forgjengere for at Norge skulle få sitt eget universitet. Bare slik kunne Norge skape sin egen fremtid. Danskene var skeptiske, men måtte gi seg. I 1813 åpnet Universitet i Oslo. Det var et viktig

skritt på veien mot norsk selvstendighet.

110 Den 17. mai i år er det 200 år siden vi fikk vår egen grunnlov. Det nye året vil bli preget av feiring.

115 Det er sjelden vi er så stolte, som når vi feirer Grunnloven på 17. mai. Da feirer vi verdiene som er viktige for oss: Folkestyre, fellesskap og frihet. Måten vi feirer på sier også mye. Det er barna, fremtiden og optimismen som står i sentrum.

Jeg håper mange vil delta i årets feiring. Jeg gleder meg til å feire vår grunnlov sammen med dere.

120 Kongehuset har betydd mye for Norges selvstendighet. Derfor har kongefamilien en særlig viktig rolle i jubileumsåret. Jeg vil i kveld hilse til vår kjære kongefamilie og takke for den viktige innsats de gjør for landet vårt.

125 Vi har en sterk nasjonalfølelse. Men det er en positiv kraft, som ikke går ut over vår internasjonale solidaritet eller vår kontakt med omverdenen.

Vår verden veves stadig tettere sammen.

130 Da terrorister angrep et gassanlegg i ørkenen i Algerie, var en av operatørene på anlegget norske Statoil. Mange ble drept i det brutale angrepet, blant dem fem nordmenn.

135 Da tyfonen raste på Filippinene, måtte hjelpen raskt frem. Rederiforbundets treningsskip for filippinske sjøfolk ga et viktig bidrag. Filippinere i Norge samlet inn penger.

Et norsk skip og fregatten KNM Helge Ingstad bistår når Syrias kjemiske våpen skal ødelegges.

140 En annen av våre fregatter, KNM Fridtjof Nansen, ledet NATO-operasjoner for å beskytte internasjonal skipstrafikk og handel mot pirater i Adenbukten.

Vårt store internasjonale engasjement gjør at mange nordmenn befinner seg i utlandet.

150 Norske soldater i Afghanistan og på fregattene, nordmenn i bistandsarbeid og i konfliktområder tar personlig risiko på vår alles vegne. For å skape en bedre verden. For de verdier som vi holder høyt, og som vi skal feire under Grunnlovens 200-årsjubileum. Vi er dypt takknemlige for deres innsats. Vi har dere i tankene, særlig nå i høytiden.

Jeg ønsker dere alle, både hjemme og ute, et riktig godt nytt år.

155 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
Arbeidsliv, Nyttår, Nyttårstale, Psykisk helse, Utdanning

160 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/kunnskap-er-fremtidens-olje>

165

170

175

180